

Nr 316

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., om anslag för trafiknykterhetsupplysning.

(Lika lydande med motion nr 258 i Första kammaren)

Den propaganda mot alkohol i trafiken som förts främst av frivilliga organisationer har givit positiva resultat och måste karakteriseras som en gärning i samhällsnyttans tjänst. Förutom den direkta verkan propagandan haft för höjandet av trafiksäkerheten har folknykterheten påverkats i starkt positiv riktning. Varje trafikant är numera väl medveten om att trafiksäkerhet och alkoholförtäring icke är förenliga, och ett mycket stort antal motorförare har övergått till helnykter livsföring.

Den trafiknykterhetspropaganda som förts av ideella organisationer har kunnat bli stark och effektiv tack vare den goda tillgången på frivillig arbetskraft. De ekonomiska resurserna har varit mycket begränsade men givit en utdelning som icke tillnärmelsevis skulle kunnat nås om samma belopp använts av en propagandaorganisation utan tillgång till ideell arbetskraft.

De frivilliga och ideella organisationernas insatser i trafiknykterhetsarbetet bör även ses som en social och i synnerhet ungdomsfostrande verksamhet. Tack vare motorintresset kan ungdomar på ett naturligt sätt engageras i ideellt trafiksäkerhetsarbete och en helnykter livsföring grundläggas. Det är därför viktigt att bredda den grund, varifrån de ideella organisationerna arbetar, och vidta åtgärder som aktiviserar allt fler människor i det frivilliga och på ideell grund baserade samhällsarbetet.

Även om goda resultat redan vunnits i trafiknykterhetsarbetet återstår ännu stora arbetsuppgifter. Enligt statistiken från statens rättskemiska anstalt inrapporteras numera per år ca 14 000 motortrafikanter, som mer eller mindre medvetet utsätter sig själva och medtrafikanter för risker till liv och lem. Eftersom antalet motorfordon ökar starkt och kontinuerligt är behovet av upplysning och trafiknykterhetspropaganda stort och angeläget. Alkoholforskare tillkännager ständigt nya rön, som bekräftar alkoholens funktionsnedsättande effekt.

Den senast presenterade undersökningen om de större riskerna i trafiken för en alkoholpåverkad har framlagts 1958 av Milan Vámosi vid Komensky-universitet i Bratislava. Hans undersökningar visar att vid 0,3-0,99 promille olycksfallsrisken för en alkoholpåverkad trafikant är 7 gånger större än för en nykter. Vid 1-1,49 promille är risken 31 gånger större, och vid blodalkoholhalter på över 1,5 promille löper den alkoholpåverkade 128 gånger större risk att råka ut för en olycka än den nyktre.

Av aktuell statistik från trafikförsäkringsbolag kan man dra den slutsatsen att den helnyktre bilägaren har en skadefrekvens som f.n. med ca 10-20 % understiger genomsnittsbilistens.

Professor G. C. Drew vid psykologiska institutet vid universitetet i London har medelst omfattande experiment fastslagit bl.a. att noggrannheten vid styrning av fordon avtar redan vid blodalkoholhalten 0,2 promille och sedan försämras ytterligare med stigande blodalkoholhalt. Vid en blodalkoholhalt på 0,8 promille var den genomsnittliga felprocenten vid körningen ökad med 16 %.

Enligt i Sverige utförda körprov under ledning av professor Goldberg och doktor Bjerver försämras körförmågan med 25—30 % vid en genomsnittlig blodalkoholhalt på 0,5 promille.

En grupp forskare vid avdelningen för psykologi vid universitetet i Manchester har genomfört en undersökning med vana bussförare, där främst omdömesförmågan sattes på prov. Forskarna kunde konstatera att förare som förtärt alkohol överskattade sin prestationsförmåga och att körskickligheten minskades redan efter intagande av en så liten kvantitet alkohol att den inte gav 0,5 promille.

Det är angeläget att upplysning om undersökningar av ovannämnda art kan spridas till alla trafikanter och att en effektiv propaganda mot alkoholen i trafiken blir en naturlig moralnorm. För att möjliggöra en intensifiering av upplysnings- och propagandaarbetet med detta mål föreslås att 100 000 kronor anslås som ekonomiskt stöd till det trafiknykterhetsarbete som bedrivs av ideella organisationer. Genom det tillskott av frivillig arbetskraft, som nämnda organisationer kan ge, får anslaget största möjliga effekt såväl för höjande av trafiksäkerheten som för förbättrande av folknykterheten.

Om det av motionärerna begärda anslaget dirigeras via åttonde huvudtiteln som Speciella bidrag för upplysningsverksamhet bland speciella befolkningskategorier förutsättes, att de bidragssökande organisationerna själva tillskjuter minst lika stora belopp som statsbidragen.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi,

att riksdagen måtte besluta att Speciella bidrag för upplysningsverksamhet bland speciella befolkningsgrupper ökas med 100 000 kronor och att beloppet reserveras för trafiknykterhetsarbete.

Stockholm i januari 1962.

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

C. W. Carlsson

Daniel Wiklund

Eric Nelander

John G. Löfroth